

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор із науково-
педагогічної роботи

Михальченко Н. В.

«28» серпня 2024 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЇ ТРЕНІНГОВОЇ РОБОТИ

Ступінь магістра

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Освітньо-професійна програма Логопедія. Спеціальна психологія

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Карсканова С. В., доцент кафедри спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної освіти

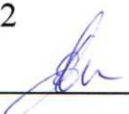
Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри спеціальної освіти (Світлана КАРСКАНОВА)

Програму погоджено з гарантом ОП (Микола СУПРУН)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від «27» серпня 2024 року № 12

Голова навчально-методичної комісії (Ольга ДЕМ'ЯНЕНКО)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол від «28» серпня 2024 року № 11

Голова навчально-методичної комісії (Наталія МИХАЛЬЧЕНКО)

Анотація

Одним із стратегічних завдань реформування освіти в Україні є удосконалення підготовки фахівців у вищих навчальних закладах. Дисципліна «Технології тренінгової роботи» посідає чільне місце в системі підготовки фахівців у галузі спеціальної освіти, сприяє оволодінню загальнопредметними та фаховими компетенціями.

Навчальна дисципліни має тісні міждисциплінарні зв'язки з педагогічною деонтологією, риторикою, культурою мовлення корекційного педагога, спеціальною та порівняльною психологією, університетськими студіями.

Ключові слова: методика, технологія, тренінг, тренер, тренінгові засоби, тренінгова група.

Abstract

Improvement of specialists' training in higher educational institutions is one of the strategic tasks of education reform in Ukraine. Discipline "Technologies of Training Work" occupies a leading place in the system of training of specialists of special education. The academic discipline has close interdisciplinary connection to pedagogical deontology, rhetoric, speech culture of correctional teacher, special and comparative psychology, university studios.

Key words: technology, training, methodology, trainer, training tools, training group.

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Технології тренінгової роботи» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» за освітньо-професійною програмою «Логопедія. Спеціальна психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: технології тренінгової роботи.

Міждисциплінарні зв'язки: психодіагностика та технології проведення тренінгів, логоритміка та ігри в логопедичній роботі, самовиховання та саморегуляція особистості, основи психосоматики, корекційна педагогіка та спеціальна психологія з методикою викладання, психодидактика застосування сучасних технологій.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. 1. Мета: засвоєння студентами основних теоретичних положень та практичних навичок соціально-психологічних тренінгів та оволодіння методикою їх проведення.

1. 2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- вивчення теоретичних аспектів методики проведення соціально-психологічного тренінгу;
- ознайомлення з організаційними аспектами соціально-психологічного тренінгу, зі стадіями системного підходу до соціально-психологічного тренінгу;
- формування в студентів уявлення про сутність та специфіку психотренінгового заняття, умінь та навичок підготовки та проведення тренінгових занять.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

ПРН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

ПРН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Особистісні:

ЗК-1.1. Світоглядна компетентність Здатність до розуміння предметної області професійної діяльності; володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні стратегії професійної діяльності.

ЗК-1.2. Морально-етична компетентність. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі;

ЗК-1.4. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей;

здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції фахівця-дефектолога, вихователя дітей із порушеннями психофізичного розвитку, асистента вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей. Знання найвидатніших культурних здобутків України; уміння застосовувати культурологічні знання на практиці; естетичний досвід

II. Фахові:

ФК.- 1 Теоретико-методологічна. Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями; здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності).

ФК.- 2 Спеціально-методична. Здатність до застосування психолого-педагогічних, корекційно-методичних та фахових знань; вміння відбирати і систематизувати діагностичний, корекційно-педагогічний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей тих, хто навчається; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми засоби реабілітації і корекційного навчання та виховання; досвід організації корекційно-педагогічного і навчально-реабілітаційного процесів; формування системи дидактико-методичних знань і умінь; здатність удосконалювати власну професійну діяльність. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку (мовлення, слуху, зору, інтелекту, опорно-рухового апарату тощо) в спеціальних та інклюзивних дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах; реабілітаційних установах.

ФК.- 3 Комунікативно-педагогічна. Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодію, суб'єкт-суб'єктну комунікацію.

ФК.- 4 Проектувальна. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності; вміння здійснювати поточне планування, визначати умови його практичної реалізації, вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Поняття тренінгу: історія, принципи, види, структура.

Тема 2. Методика підготовки та проведення тренінгу.

Тема 3. Тренер – ключова постать тренінгу.

Тема 4. Групова динаміка: поняття тренінгової групи, Види, принципи.

Тема 5. Методи та форми тренінгової роботи.

Тема 6. Соціально-психологічний тренінг як метод практичної психології.

Тема 7. Профілактика та подолання емоційного вигорання у педагогів.

Тема 8. Порушення поведінки дітьми: причини виникнення та шляхи подолання.

Тема 9. Пізнай себе.

Тема 10. Соціально-психологічний тренінг з розвитку емпатії майбутніх педагогів.

Тема 11. Основні тренінгові методи та форми.

Тема 12. Етапи підготовки тренінгу.

Тема 13. Структура тренінгової програми: вступна, основна та завершальна частини тренінгу.

Тема 14. Тренінг тренерів.

Тема 15. Дорога у світ самоврядування.

3. Рекомендована література

Базова

1. Актуальні проблеми теорії та практики соціально-педагогічної діяльності: колективна монографія / [за заг. ред. Побірченко Н. С.]. – Умань : ПП Жовтий, 2010. – 225 с.
2. Бадалова М. В. Тренінг інтелектуальних навчальних консультування / Бадалова М. В. // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 4. – С. 3–27.
3. Барко В. І. Методика проведення тренінгів управлінського спрямування / Барко В. І. // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 4. – С. 70–77.
4. Безпалько О. В. Тренінг як інноваційна форма соціально-педагогічної роботи / Безпалько О. В. // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2004. – № 1. – С. 22–28.
5. Білоус Р. М. Мій професійний вибір: тренінг старшокласників / Білоус Р. М. // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 12. – С. 34–38.
6. Білоус Р. М. Мій професійний вибір: тренінг старшокласників / Білоус Р. М. // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 11. – С. 29–39.
7. Варій М.Й. Загальна психологія [Текст] : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / М. Й. Варій. – 2-ге вид., випр. і доп.. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 968 с.
8. Васянович Г. Психологія і педагогіка [Текст] : Лекції. Т. 4 / Г. Васянович. – Львів : Сполом, 2010. – 512 с.
- 9.
10. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. Г. Видра. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 112 с.
11. Винославська О.В. Людські стосунки [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Винославська, М. П. Малигіна. – К. : Центр учбової літератури, 2006. – 142 с.
12. Відпочиваючи, я вчусь [Текст] / Упоряд.: С. Максименко, О. Главник. – К. : Главник, 2006. – 112 с.
13. Вікова та педагогічна психологія [Текст] : Навчальний посібник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін.. – 2-ге вид.. – К. : Каравела, 2008. – 400 с..
14. Вікова та педагогічна психологія [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін.. – 2-ге вид., доп.. – К. : Каравела, 2007. – 400 с.
15. Вільчковський Е.С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку [Текст] : Навчальний посібник / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп.. – Суми : Університетська книга, 2008. – 428 с.
16. Власова О.І. Педагогічна психологія [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. І. Власова. – К. : Либідь, 2005. – 400 с.
17. Деркачова М. Кохання чи захоплення? Соціально-педагогічний захід з елементами тренінгу для підлітків 14–16 років / Марія Деркачова, Лариса Константинова // Психолог. – 2011. – № 7. – С. 8–15.
18. Деркачова М. Стежинка самопізнання. Тренінгові заняття для підлітків 15–16 років / Марія Деркачова, Лариса Константинова // Психолог. – 2011. – № 7. – С. 21–25.
19. Дьяченко Э. В. Тренінг-заняття адаптації к состоянию материнства / Дьяченко Э. В. // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 4. – С. 27–29.

20. Заверило Н. В. Навчання однолітків однолітками: зарубіжний досвід / Заверило Н. В. // Наук. записки Вінницького держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського, 2000. – Вип. 3. – С. 66–70.
21. Зимівець Н. В. «Рівний – рівному» як соціально-педагогічна технологія формування здорового способу життя підлітків / Зимівець Н. В. // Проблеми педагогічних технологій. – Луцьк, 2002. – Вип. 2. – С. 101–108.
22. Зимівець Н. В. Особливості технології «рівний – рівному» у профілактичній роботі з учнівською молоддю / Зимівець Н. В. // Наук. вісник Чернівецького ун-ту. – Чернівці, 2005. – С. 60–64.
23. Зимівець Н. В. Формування у підлітків відповідального ставлення до здоров'я шляхом впровадження технології «рівний – рівному» / Зимівець Н. В. // Проблеми педагогічних технологій. – Луцьк, 2004. – Вип. 3–4. – С. 59–63.
24. Іваник Г. С. Особливості психокорекційного впливу на розвиток позитивного мислення старшокласників / Г. С. Іваник // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 4. – С. 19–24.
25. Інновації у соціальних службах : [Навч.-метод. посібник] / Семігіна Т. В., Покладова В. В., Грига І. М. та ін. – К. : Пульсари, 2002. – 168с.
26. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : [Метод. посібник] / Автор.-уклад. : О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.П.Н., 2002. – 136 с.
27. Капацина А. О. Тренінг для керівників-початківців / А. О. Капацина // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 4. – С. 30–37.
28. Кирилюк Л. Г. Активное обучение: инструментарий и методы / Л. Г. Кирилюк, В. В. Величко, Д. В. Карпиевич, Е. Ф. Карпиевич // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 2. – С. 31–32.
29. Кікінеджи О. М. Формування гендерної культури молоді: науковометодичні матеріали до тренінгової програми / Кікінеджи О. М., Кізь О. Б. // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 8. – С. 64–69.
30. Ковалев В. Н. Семинар-тренінг «Стрессменеджмент» – эффективная антистрессовая программа для всех: Валеологический практикум / Ковалев В. Н. // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 1. – С. 60–68.
31. Колісніченко Г. Ми проти насильства. Тренінг / Ганна Колісніченко // Соціальний педагог. – 2010. – № 1. – С. 48–50.
32. Концепція освіти «рівний – рівному» щодо здорового способу життя серед молоді України / В. М. Оржеховська, О. І. Пилипенко, Л. І. Андрушак. – К., 2002. – 20 с.
33. Лещук Н. О. Методика освіти «рівний – рівному» / Лещук Н. О., Зимівець Н. В. та ін. – К., 2002. – 132 с.
34. Максимова Н.Ю. Тренінгові технології як засіб формування духовності особистості студентів / Н.Ю.Максимова // 36. наук. праць Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д. Максименка. – К.: ГНОЗІС, 2007. – Т.10, Ч. 4. – С.334–342.
35. Марчак С. Психологічний комфорт педагога в умовах конструктивного спілкування. Тренінг-курс для педагогів і майстрів виробничого навчання / Світлана Марчак // Соціальний педагог. – 2010. – № 1. – С. 28–33.
36. Методичний посібник по проведенню тренінг курсу для соціальних працівників з питань підбору, підготовки та соціального супроводу прийомних батьків / Г. М. Бевз, А. Й. Капська, Н. М. Комарова. – К. : УІСЦ, 2000. – 127 с.
37. Мілютіна К. Психолог-тренінг / Мілютіна К. // Психолог. – № 14. – 2002. – С. 4–6.
38. Міляєва В. Р. Використання психологічних тренінгів для вдосконалення фахової підготовки державних службовців / Міляєва В. Р., Бісик Ю. М. // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 11. – С. 74–79.
39. Озеркова І. Рольові ігри як технологія самовиховання / І. Озеркова // Завуч. – 2001. – № 23–24 (101–102). – С. 57–61.

40. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : [Методичні рекомендації] // Уклад. О. М. Шевчук. – Умань, 2010. – 37 с.
41. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : Навчальний посібник // Уклад. : О. М. Шевчук. – Умань : ПП Жовтий, 2011. – 133 с.
42. Осипова А. А. Общая психокоррекция : [учебное пособие для студентов вузов] / Осипова А. А. – М. : ТЦ Сфера, 2004. – 512 с.
43. Паскар Ю. Тренінг – це можливість самовиховання / Ю. Паскар // Шкільний світ. – 2004. – № 38. – С. 6–7.
44. Петрова Л. Техніка працевлаштування. Тренінг / Лариса Петрова // Соціальний педагог. – 2010. – № 2. – С. 21–38.
45. Петрушин С.В. Психологический тренинг в многочисленной группе (методика развития компетентности в группе от 40 до 100 человек) / Сергей Владимирович Петрушин. М.: Академический Проект, 2004. – 256 с.
46. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : [Наук.-метод. посіб.] / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко / За ред. О. І. Пометун. – К. : Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
47. Превентивна робота з молоддю за методом «рівний – рівному» : [Навч. посібник] / За ред. І. Д. Звереві. – К. : Навчальна книга, 2002. – 256 с.
48. Професія соціальний працівник / [упоряд. : О. Главник ; за заг. ред. К. Шендеровський, І. Ткач]. – К. : Главник, 2006. – 112 с. – (Бібліотечка соціального працівника).
49. Профилактика социально опасного поведения школьников : система работы образовательных учреждений / [авт.-сост. Е. Ю. Ляпина]. – Волгоград : Учитель, 2007. – 231 с.
50. Сергієнкова О. П. Вибір стратегії розвитку професійної індивідуальності : Психодіагностика у професії / Сергієнкова О. П. – К. : Наук. світ, 2004. – 86 с.
51. Сидоров В. Н. Профессиональная деятельность социального работника: ролевой поход / Сидоров В. Н. – Винница: Глобус-пресс, 2006. – 408 с.
52. Сіренко З. Знання прав не звільняє від обов'язків. Тренінгові заняття для учнів / Зоряна Сіренко // Соціальний педагог. – 2010. – № 2. – С. 38–41.
53. Сіроштан С. Уроки спілкування. Семінар-практикум для батьків / С. Сіроштан // Психолог. – 2006. – № 2–3 (194–195). – С. 29–31.
54. Смоляна Я. Просвітницький тренінг як метод формування критичного ставлення підлітків до засобів масової інформації / Смоляна Я. // Соціальний педагог. – 2005. – № 2. – С. 12–18.
55. Соціальна педагогіка : [підручник] / За редак. професора Капської А. Й. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 468 с.
56. Соціальна педагогіка: теорія і технології : [Підручник] / За ред. І. Д. Звереві. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 316 с.
57. Страшко С. В. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу : [Навч.- метод. посібник для викладачів валеології, основ медичних знань та безпеки життєдіяльності, вчителів основ здоров'я, студентів вищих педагогічних навчальних закладів] / Страшко С. В., Животовська Л. А., Гречишкіна О. Д., Міненко А. О., Савонова О. В., Гаврилюк В. О. / За редакцією Страшко С. В. – [2-е вид., переробл. і допов.]. – Київ : Освіта України, 2006. – 260 с.
58. Тамзінова О. Аутотренінг. Знання психоемоційного напруження та попередження нервово-психічних порушень / Олена Тамзінова // Психолог. – 2011. – № 3. – С. 15–19.
59. Тарасов Г. Психологічна підтримка вчителя. Психотехніка саморегуляції / Георгій Тарасов // Психолог. – 2011. – № 3. – С. 22–24.
60. Технологія проведення тренінгів з формування здорового способу життя молоді / Г. М. Бевз, О. Г. Главник. – К. : УІСД, 2004. – Кн. 1. – 112 с.

61. Федорчук В. М. Тренінг особистісного зростання: навч. посіб. / В. М. Федорчук – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 250 с.
62. Цюман Т. П. Технологія організації та проведення тренінгу // Превентивна робота з молоддю за методом «рівний – рівному» : [Навч. посібник] / За заг. ред. І. Д.Звереві. – К. : Навч. книга, 2002. – С. 42–67.
63. Цюман Т. П. Тренінг як ефективна форма просвітницької діяльності // Активні методи просвітницької діяльності у профілактиці ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки : [Посібник для спеціалістів приймальниківрозподільників, притулків для неповнолітніх та виховних колоній] / За заг. ред. Р. Г. Вайноли, Т. Л. Лях; Авт.-упор. О.В. Безпалько та ін. – К.: ТОВ «ДКБ «РОТЕКС»», 2007. – С. 60–74.
64. Цюман Т. П. Тренінг як інноваційна форма превентивної роботи з молоддю / Цюман Т. П. // Науковий вісник Чернівецького університету. – Вип. 271. – 2005. – С. 181–184.
65. Цюман Т. П. Тренінг як форма підготовки соціальних педагогів до професійної діяльності / Цюман Т. П. // Проблеми педагогічних технологій. – Вип. 3–4. – 2004. – С. 166–171.
66. Шаргородська С. В. Тренінгова робота з підлітками та молоддю (з досвіду роботи соціального педагога) / Світлана Вікторівна Шаргородська // Соціальний педагог. – 2007. – № 11 (35). – С. 16–29.
67. Шлімакова І. І. Культура інтерактивної взаємодії педагогічного спілкування в екопсихологічному контексті / Шлімакова І. І. // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 8. – С. 18–24.
68. Шпар В. Б. Психологічний тлумачний словник / Віктор Шпар. – Х. : Прапор, 2004. – 640 с.
69. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції. Активне соціально-психологічне навчання : [навч. посібник] / Яценко Т. С. – К. : Вища шк., 2004. – 679 с.

Допоміжна

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. В. Дуткевич. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
2. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. В. Дуткевич. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
3. Дуткевич Т.В. Практична психологія: вступ до спеціальності [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. В. Дуткевич, О. В. Савицька. – 2-ге вид.. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 256 с.
4. Дуткевич Т.В. Практична психологія: вступ до спеціальності [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. В. Дуткевич, О. В. Савицька. – 2-ге вид.. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 256 с.
5. Заброцький М.М. Основи вікової психології [Текст] : Навчальний посібник / М. М. Заброцький. – Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2005. – 112 с.
6. Заброцький М.М. Основи вікової психології [Текст] : Навчальний посібник / М. М. Заброцький. – Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2005. – 112 с.
7. Загальна психологія [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін.. – К. : Просвіта, 2005. – 464 с.
8. Загальна психологія [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін.. – К. : Просвіта, 2005. – 464 с.
9. Загальна психологія [Текст] : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Упоряд. Скрипченко О., Долинська Л., Огороднійчук З., Лисянська Т., Зелінська Т., Співак Н., Булах І., Зінченко Л., Абрамян Н., Гоголь О.. – К. : Каравела, 2009. – 464 с.
10. Загальна психологія [Текст] : Підручник для студентів вищих навчальних

закладів / С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко та ін. ; За заг. ред. С.Д. Максименка. – 2-ге вид., перероб. і доп.. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 704 с.

11. Загальна психологія [Текст] : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Упоряд. Скрипченко О., Долинська Л., Огороднійчук З., Лисянська Т., Зелінська Т., Співак Н., Булах І., Зінченко Л., Абрамян Н., Гоголь О.. – К. : Каравела, 2009. – 464 с.

12. Загальна психологія [Текст] : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко та ін. ; За заг. ред. С.Д. Максименка. – 2-ге вид., перероб. і доп.. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 704 с.

13. Зелінська Т.М. Амбівалентність особистості: теорія, діагностика і психокорекція [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. М. Зелінська. – К. : Каравела, 2010. – 256 с.

14. Зелінська Т.М. Практикум із загальної психології [Текст] : Навчальний посібник для студентів факультетів іноземної філології. Англійською, німецькою, французькою, польською мовами / Т. М. Зелінська, С. В. Воронова, А. Е. Хурчак. – К. : Каравела, 2006. – 216 с.

15. Ільїна Н.М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях [Текст] : Навчальний посібник / Н. М. Ільїна. – Суми : ВТД "Університетська книга", 2009. – 239 с.

16. Індивідуалізація виховання дошкільника [Текст] : Навчальний посібник для педагогів, психологів, вихователів дитячих дошкільних закладів, студентів середніх і вищих педагогічних закладів, батьків. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 152 с.

17. Корольчук М.С. Історія психології. – К.: Ельга, 2004. – 248 с.

18. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.

4.Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання: виконання індивідуальних завдань, контрольних робіт, тестування, написання рефератів

